

Nr 2.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1951/52 under andra huvudtiteln, avseende anslagen inom justitiedepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) Avlöningar till statsråden utan departement m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 1, s. 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 3 januari 1951) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad stat för avlöningar till statsråden utan departement m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52, dels ock till Avlöningar till statsråden utan departement m. m. för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 212 700 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 222 700 kronor. Departementschefen framhåller, att de konsultativa statsrådets arbetsuppgifter under de senaste åren alltmer ökat. Behov föreligger därför av ytterligare kvalificerade biträden åt dessa statsråd. Enär utgifterna för reglering av investeringsverksamheten m. m. numera bestridas från anslag under femte huvudtiteln, anses anslaget likväl kunna nedsättas med 10 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså att riksdagen må

a) fastställa följande stat för avlöningar till statsråden utan departement m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Stat.

1. Avlöningar till statsråden utan departement, <i>förslagsvis</i>	138 000
2. Lönefyllnad åt statsministern	6 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	60 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	8 700

Summa kronor 212 700;

b) till *Avlöningar till statsråden utan departement m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 212 700 kronor.

2:o) **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 3 och 4) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i justitiedepartementets personalförteckning öka antalet kontorsbiträdestjänster med en, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas under budgetåret 1951/52, dels ock till Justitiedepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 591 900 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 545 500 kronor.

För justitiedepartementet beräknas under de närmaste åren en avsevärd arbetsökning, enär den för naturalisation erforderliga minimitiden då utgår för ett stort antal av de utlänningar, som nu vistas i riket. Antalet medborgarskapsansökningar, som f. n. utgör omkring 3 000 om året, beräknas under år 1951 komma att uppgå till lägst 5 200 och högst 9 200 med en stegring under år 1952 till 9 000—10 000 för att därefter successivt nedgå. Medel böra därför anvisas för två extra föredragande i 29 lönegraden, en amanuens och ett biträde. Kostnaderna för den föreslagna personalförstärkningen beräknas till 46 400 kronor. Beloppet skall tagas i anspråk först i mån av behov.

Med tillämpning av gällande grunder för biträdespersonalens befordringsgång ökas antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster från 5 till 6.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring i justitiedepartementets personalförteckning;

b) fastställa följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas under budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen, <i>förslagsvis</i> ..	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	309 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	197 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	57 300

Summa kronor 591 900;

c) till *Justitiedepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 591 900 kronor.

3:o) **Justitiedepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 4), vilket innebär en anslagsökning med 5 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 114 000 kronor.

4:o) **Justitiedepartementet: Svensk författningssamling.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Svensk författningssamling* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 220 000 kronor.

5:o) **Lagberedningen.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 5 och 6) föreslagit riksdagen att till Lagberedningen för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 67 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 65 000 kronor.

Departementschefen framhåller angelägenheten av att beredningens arbete med revision av jordabalken snarast fullföljes. I rådande läge har han emellertid nödgats avstå från att tillstyrka ett förslag från beredningen om utökning av arbetskraften med en särskild sekreterare.

Utskottet har i förevarande sammanhang till behandling förehaft två lika lydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Holmbäck m. fl.* (I: 20) och den andra inom andra kammaren av herrar *Andersson* i Löbbo och *Olsson* i Mellerud (II: 29), i vilka hemställes, att riksdagen ville till lagberedningen för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 86 000 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen I: 20.

Utskottet. Lagberedningen har sedan 1941 varit sysselsatt med revision av jordabalken. Därmed sammanhänger en mängd andra författningar inom jordrättens område. Beredningens arbete är av väsentlig betydelse för det allmänna, och utskottet vill understryka departementschefens uttalande om angelägenheten av att detta arbete — särskilt med hänsyn till de jordpolitiska konsekvenser beträffande fastighetsbildningen, som följa av den nuvarande ordningen — snarast fullföljes.

Utskottet får i detta sammanhang erinra, att riksdagens år 1950 församlade revisorer behandlat skiftesverksamheten i Kopparbergs län. Revisorerna framhålla, att statsverkets sammanlagda kostnader för provskiften uppgå till omkring 2 miljoner kronor och att de årliga utgifterna för skiftesverk-

samheten numera belöpa sig till omkring 600 000 kronor. På vissa håll är emellertid den mark, som undergått provskifte eller laga skifte, ånyo föremål för sänjedelningar, varför revisorerna ifrågasätta, huruvida berörda skiftesverksamhet kan komma till avsedd och bestående nytta.

I motionerna I: 20 och II: 29 beröres vidare det nära sambandet mellan lagberedningens arbete och det uppdrag som lämnats fastighetsbildnings-sakkunniga.

Utskottet vill i anslutning härtill understryka, att betydande ekonomiska värden äro beroende av att lagberedningens arbete icke oskäligt fördröjes. Beredningens arbetskrafter — ordförande och två ledamöter, varav den ene tillika är sekreterare — ha dock, enligt vad utskottet inhämtat, i betydande utsträckning anlåtats även för andra uppgifter. Under ej obetydlig tid har arbete för beredningens räkning sålunda kunnat utföras av endast en ledamot. Departementschefen har i rådande läge nödgats avstå från att tillstyrka beredningens hemställan om anvisande av medel för anställande av en särskild sekreterare. I nyssnämnda motioner yrkas emellertid höjning av anslaget med 19 000 kronor för sagda ändamål (33 löneklassen jämte dagavode). Från beredningens sida har uppgivits att det pågående revisionsarbetet beräknas vara slutfört inom 3—4 år men att vid bifall till yrkandet i motionerna om anställande av en sekreterare denna tid kan reduceras med omkring ett år.

Ehuru utskottet finner vad i motionerna anförts beaktansvärt, har utskottet under nuvarande förhållanden ansett sig icke böra tillstyrka någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet utgår från att lagberedningens ordförande och ledamöter i fortsättningen icke åläggas uppdrag vid sidan av verksamheten i beredningen i sådan omfattning, att beredningens arbete därigenom avsevärt uppskjutes. Enligt utskottets mening bör härjämte övervägas huruvida icke möjligheter föreligga att inom ramen för anvisade medel lämna beredningen åtminstone tillfällig sekreterarhjälp för vissa arbetsuppgifter.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 20 och II: 29 till *Lagberedningen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 67 000 kronor.

6:o) **Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 6), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 kronor.

Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet.

7:o) **Justitiekanslersämbetet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 6 och 7), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 115 300 kronor.

8:o) **Justitiekanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 7), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kronor.

9:o) **Riksåklagarämbetet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 7), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksåklagarämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 164 800 kronor.

10:o) **Riksåklagarämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 7—9), vilket innebär en anslagsökning med 5 800 kronor, avseende 1 000 kronor till reseersättningar samt återstoden till utgifter för flyttning och inventarieanskaffning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksåklagarämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 21 300 kronor.

Domstolarna.

11:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 9—11) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, att tillämpas under budgetåret 1951/52. dels ock till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 719 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 735 000 kronor.

1950 års riksdag anhöll, att en utredning måtte tillsättas för att med beaktande av vunna erfarenheter av den nya processordningens praktiska tillämpning utarbeta förslag till erforderliga ändringar i skilda detaljbestämmelser i rättegångsbalken och dess följdförfattningar. Departementschefen framhåller nu, att ifrågavarande utredning är avsedd att tillsättas inom kort. Eftersom denna avser ett stort antal delvis helt fristående spörsmål bör utredningsresultatet redovisas successivt.

Utan formellt samband med nämnda utredning har genom statens organisationsnämnd igångsatts en undersökning av nedre justitierevisionens organisation såvitt angår den mera kontorsmässiga delen av revisionens arbete. Meningen är att denna undersökning skall fortsättas med en granskning av hovrätternas och domsagornas motsvarande organisation.

Antalet extra revisionssekreterare beräknas minska med en, innebärande en nedsättning av anslaget med 18 264 kronor. Å andra sidan erfordras en höjning med 2 219 kronor för löneklassuppflyttningar. Det föreslås skola ankomma på Kungl. Maj:t att, då anslaget ställes till förfogande, pröva huruvida möjligheter föreligga att ytterligare begränsa såväl den rättsbildade som den icke rättsbildade personalen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, att tillämpas under budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 291 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	239 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	184 700
	1 719 000;

b) till *Högsta domstolen m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 719 000 kronor.

12:o) *Högsta domstolen m. m.*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 11), vilket innebär en anslagshöjning med 8 800 kronor till följd av ökade kostnader för skrivmaterial, telefonavgifter och bokinköp m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

13:o) **Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 12), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

14:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 13—16) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i hovrätternas personalförteckning öka antalet kontorsbiträden i hovrätten för Övre Norrland från 1 till 2, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas under budgetåret 1951/52, dels ock till Hovrätterna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 211 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 4 341 000 kronor.

Vid behandlingen i 1950 års statsverksproposition av hovrätternas anslagsfrågor anförde departementschefen, att erfarenheterna av hovrätternas omorganisation i samband med införandet av nya rättegångsbalken ännu ej vore tillräckliga för att motivera en omprövning av personalorganisationen. Förutsättningar saknas enligt hans mening alltjämt för att intaga en annan principiell inställning. I enlighet härmed ha personaländringar tills vidare icke ansetts böra ifrågakomma annat än i undantagsfall.

Frågan om hovrättssekreterarnas löneställning föreslås prövad i samband med pågående tjänsteförteckningsrevision. Till dess hovrättssekreterarnas lönefråga blivit löst, böra lediga eller ledigblivande hovrättssekreterartjänster fortfarande hållas vakanta.

Hovrätternas förslag i övrigt, vilka avse såväl tjänsteförändringar som personalförstärkningar, har departementschefen f. n. icke kunnat biträda. Han anför härom vidare följande.

När jag alltså uppskattar hovrätternas anslagsbehov för nästa budgetår på grundval av oförändrad organisation, förutsätter jag att uppkommande personalbehov liksom tidigare kan få provisoriskt tillgodoses av Kungl. Maj:t. I detta hänseende erinras, att den nuvarande hovrättsorganisationen har karaktären av försöksorganisation och att Kungl. Maj:t därför fått befogenhet att, i den mån erfarenheter vinnas, anpassa den nya organisationen efter behovet. Detta har understrukits av riksdagen särskilt i fråga om antalet ledamöter i de olika hovrätterna (sammansatt stats- och första lagutsk. utl. 3/1947 s. 32). Särskild uppmärksamhet bör ägnas arbetsförhållandena i vattenöverdomstolen. Icke minst med hänsyn till de stora nationalekonomiska värden som där kunna gå förlorade vid dröjsmål i rättsproceduren är det angeläget att domstolen har tillräcklig personal till förfogande.

I avvaktan på tillräckliga erfarenheter för en allmän omprövning av beräkningsgrunderna har anslaget, å vilket de båda senaste budgetåren betydande besparingar uppkommit, nedräknats med tre procent eller 130 000 kronor.

Med anledning av befordringsgången för biträdespersonal bör ett biträde vid hovrätten för Övre Norrland erhålla ordinarie anställning.

Utskottet. I likhet med departementschefen finner utskottet, att ytterligare erfarenheter av den nuvarande ordningen böra avvaktas, innan hovrätternas personalorganisation omprövas. Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring i hovrätternas personalförteckning;
- b) fastställa följande avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas under budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 737 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	21 100
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 034 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	417 600

Summa kronor 4 211 000;

- c) till *Hovrätterna: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 4 211 000 kronor.

15:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 16—18) föreslagit riksdagen att till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 444 700 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 416 000 kronor.

Till sjukvård m. m. beräknas ytterligare 4 000 kronor.

För de båda norrländska hovrätternas räkning har anslagsposten till re-sersättningar höjts med tillhoppa 9 600 kronor.

Till expenser förordas ökad medelsanvisning med 15 100 kronor, att fördelas med 8 600 kronor på Svea hovrätt, 5 000 kronor på hovrätten för Västra Sverige och 1 500 kronor på hovrätten för Övre Norrland.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 444 700 kronor.

16:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 18—21) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i häradsrätternas personalförteckning, som av departementschefen

föreslagits, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas under budgetåret 1951/52, dels ock till Häradsrätterna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 9 585 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 9 558 300 kronor.

Beträffande häradsrätternas organisation och anslagsbehov för nästa budgetår anför departementschefen bl. a. följande.

En allmän omprövning av domsagoorganisationen bör ske först sedan ytterligare erfarenhet vunnits av det nya rättegångsförfarandet, och i avvaktan därpå bör Kungl. Maj:t såsom hittills äga möjlighet att genomföra sådana mera tillfälliga ändringar i organisationen, vilka prövas vara av behovet påkallade. Med hänsyn bl. a. härtill har under anslaget beräknats en medelsreserv å förslagsvis 100 000 kronor. För att tjäna till ledning vid en sådan preliminär prövning pågå inom justitiedepartementet fortlöpande undersökningar beträffande rikets domsagor rörande arbetsbördan och andra på personalbehovet inverkan omständigheter. Av vad som därvid hittills framkommit vill det synas som om en omfördelning bör övervägas särskilt beträffande de nuvarande tjänsterna som tingsdomare, tingssekreterare, fiskalskompetenta biträden och tingsnotarier. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva om och på vad sätt en sådan omfördelning bör komma till stånd. I den mån de av hovrätterna angivna behoven ej kunna tillgodoses genom en sådan omfördelning, böra de, om tillräckliga skäl prövas föreligga, få tillgodoses med anlitan i första hand av den medelsreserv som står till Kungl. Maj:ts förfogande. De organisationsändringar, om vilka det sålunda kan bli fråga, böra ej påverka anslagsberäkningen för nästa budgetår.

Den automatiska utgiftsökningen under anslaget beräknas till 35 000 kronor, medan å andra sidan automatiska utgiftsminskningar och rättelser föranleda en nedsättning av anslaget med 8 300 kronor. Anslaget föreslås därför höjt med 26 700 kronor.

I personalförteckningen skall antalet kontorister minskas med 1 samt antalet kanslibiträden och kontorsbiträden ökas med 1 resp. 7.

Utskottet. Även i fråga om häradsrätternas avlöningsanslag torde kostnaderna i anledning av processreformens genomförande bli avsevärt högre än vad som ursprungligen beräknades. Utskottet biträder departementschefens uppfattning, att en allmän omprövning av domsagoorganisationen bör ske först sedan ytterligare erfarenhet vunnits av det nya rättegångsförfarandet.

Utskottet tillstyrker även i övrigt Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar i häradsrätternas personalförteckning;

b) fastställa följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas under budgetåret 1951/52:

Avlörningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 993 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 819 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	767 000

Summa kronor 9 585 000;

c) till *Häradsrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 9 585 000 kronor.

17:o) *Häradsrätterna*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 22 och 23), vilket innebär en anslagsökning med 19 000 kronor — varav 9 000 kronor till reseersättningar samt 10 000 kronor till expenser för merkostnader i anledning av Södra Roslags domsagas delning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 652 000 kronor.

18:o) *Häradsrätterna*: *Reseersättningar till nämndemän*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 23), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna*: *Reseersättningar till nämndemän* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

19:o) *Häradsrätterna*: *Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet*. Kungl. Maj:t har (punkt 21, s. 24) föreslagit riksdagen att till *Häradsrätterna*: *Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

Till bestridande av kostnaderna för uppläggande av nya fastighetsböcker för landet ha i riksstaten för innevarande budgetår uppförts två anslag, ett reservationsanslag för böckernas anskaffande å 25 000 kronor och ett förslagsanslag för böckernas uppläggande å 50 000 kronor, det sista avsett huvudsakligen för skrivhjälp. På grund av brist på rättsbildade arbetskrafter har arbetet med böckernas uppläggande under senare år icke kunnat bedrivas i den omfattning som varit avsedd, varigenom en reservation uppkommit på förstnämnda anslag.

Departementschefen föreslår dels att bokanskaffningsanslaget tillfälligt utgår ur riksstaten för nästa budgetår, dels ock att anslaget till uppläggande av nya böcker nedsättes med 10 000 kronor samt ges karaktären av reservationsanslag.

Utskottet. I enlighet med förslag av 1950 års besparingsutredning och med hänsyn till förefintlig reservation har departementschefen förordat att det särskilda anslaget för anskaffande av nya fastighetsböcker tillfälligt utgår ur riksstaten för nästa budgetår. Med hänsyn till vikten av att bokuppläggningsarbetet skyndsamt slutföres har anslaget till uppläggande av nya böcker icke ansetts kunna nedsättas med mer än 10 000 kronor.

Utskottet vill erinra om att riksdagens år 1950 församlade revisorer understrukit angelägenheten av att en intensifiering av fastighetsbokuppläggningsarbetet kommer till stånd samt föreslagit övervägandet av åtgärder i sådant syfte. Utskottet kommer framdeles att taga ställning härtill.

Under förevarande punkt hemställer utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

20:o) **Vattendomstolarna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 24—26) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i vattendomstolarnas personalförteckning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52, dels ock till Vattendomstolarna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 859 800 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 858 800 kronor.

Till följd av automatisk utgiftsökning för löneklassuppflyttningar m. m. har anslaget uppräknats med 1 000 kronor.

En e. o. vattenrättsingenjör i Ce 33 föreslås överförd till ordinarie stat. Antalet kontorsbiträden i Ca 8 minskas med en.

Utskottet. Av vattenöverdomstolen framlagda förslag om tjänsteförändringar ha av departementschefen tillstyrkts endast i vad avser överförandet till ordinarie stat av en e. o. vattenrättsingenjör. Enligt utskottets mening är det angeläget, att vattendomstolarna ha en sådan organisation, att handläggningen av målen icke i onödan fördröjes. Riksdagens revisorer ha i sin berättelse över den år 1950 verkställda granskningen understrukit vikten av att särskild uppmärksamhet ägnas åt frågan om ett snabbare förfarande vid vattendomstolarna. Revisorerna ha därvid ifrågasatt en ändring av vattenlagens processregler. Häröver kommer utskottet sedermera att avgiva utlåtande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag under nu förevarande anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar i vattendomstolarnas personalförteckning;

b) fastställa följande avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	352 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	393 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	84 300

Summa kronor 859 800;

c) till *Vattendomstolarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 859 800 kronor.

21:o) **Vattendomstolarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 26 och 27), vilket innebär en höjning av anslaget med 17 800 kronor, varav 7 000 kronor till reseersättningar, 800 kronor till bränsle m. m. och 10 000 kronor till övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 142 800 kronor.

Rättegångsväsendet i allmänhet.

22:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** Kungl. Maj:t har (punkt 24, s. 28) föreslagit riksdagen att till Ersättning åt domare, vittnen och parter för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 800 000 kronor.

Nya föreskrifter ha numera meddelats för redovisningen av kostnaderna under anslaget. Departementschefen framhåller, att i samband med den under avlöningsanslaget till högsta domstolen m. m. omförmälda utredningen om den nya processordningens praktiska tillämpning uppmärksamhet bör ägnas möjligheterna att begränsa utgifterna under här ifrågakörande anslag. Med hänsyn till belastningen föreslås det höjt med 200 000 kronor.

Utskottet. Departementschefen har uttalat, att vid den planerade utredningen om den nya processordningens praktiska tillämpning bör undersökas möjligheterna att begränsa utgifterna under här ifrågavarande anslag. Utskottet finner detta med hänsyn till de starkt stigande belastningssiffrorna i hög grad påkallat. Härvid torde böra ägnas uppmärksamhet åt frågan huruvida icke möjligheter föreligga att utan åsidosättande av rätts-säkerhetens krav begränsa inkallandet av vittnen i förhållande till vad som nu understundom sker.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

23:o) **Kostnader enligt lagen om fri rättegång.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 28 och 29) föreslagit riksdagen att till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 000 000 kronor.

Med hänsyn till belastningen har departementschefen förordat en höjning med 200 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

24:o) **Understöd för utomprocessuell rättshjälp.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 29), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd för utomprocessuell rättshjälp* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

25:o) **Tornedalens rättshjälpsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 29 och 30), vilket innebär en minskning av anslaget med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tornedalens rättshjälpsanstalt* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 35 900 kronor.

26:o) **Ersättning för vissa bötesandelar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 30), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för vissa bötesandelar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 500 kronor.

27:o) **Resestipendier åt domare m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 30 och 31) föreslagit riksdagen att till Resestipendier åt domare m. fl. för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Till Resestipendier åt domare och domaraspiranter ha å riksstaten för innevarande budgetår anvisats 10 000 kronor. Då stipendierna ansetts ej utslutande böra förbehållas jurister i domarkarriären, förordas en jämkning av anslagets rubrik.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Resestipendier åt domare m. fl.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Fångvården m. m.

28:o) **Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 31—33) — vilket innebär oförändrad medelsanvisning samt uppförande på personalförteckningen av ytterligare en ordinarie kontorsbiträdesbefattning i enlighet med grunderna för reglerad befordringsgång — hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande fångvårdsstyrelsens personalförteckning vidtaga den ändringen att antalet kontorsbiträden i Ca 8 höjes från 11 till 12;

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	300 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal . . .	213 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	59 500

Summa kronor 587 500;

c) till *Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 587 500 kronor.

29:o) **Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 33 och 34), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

30:o) **Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 49 och 50) föreslagit riksdagen att till Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m. för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 120 000 kronor.

Förslaget innebär anvisande av medel till utrustning av två mekaniska verkstäder.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

31:o) **Fångvårdsanstalterna: Montering och transport av baracker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 50) — vilket innebär dels en nedräkning med 35 000 kronor, dels ock att anslaget får användas för försök med flyttbara bostadshus för gifta befattningshavare — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Montering och transport av baracker m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

32:o) **Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 50—52) föreslagit riksdagen att till Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m. för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 166 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 90 000 kronor.

Fångvårdsstyrelsen har upplyst, att framställningar gjorts om höjda statsbidrag. Departementschefen anför i denna del bl. a. följande.

Den allmänna ekonomiska utvecklingen motiverar otvivelaktigt en omprövning av de för snart tio år sedan fastställda grunderna för statsbidraget till anstalterna Åby och Sjöleden. Ytterligare förhandlingar härom ha emellertid ansetts böra äga rum. Hinder bör ej möta för Kungl. Maj:t att fastställa nya överenskommelser i ämnet.

På Åby mottagas män och på Sjöleden kvinnor.

Av anslagshöjningen motsvara 36 000 kronor de från fångvårdsanstalternas omkostnadsanslag överflyttade kostnaderna för Björkahemmet.

Utskottet. Fångvårdsstyrelsen har bl. a. anmält, att Svenska diakonissällskapet gjort framställning om ökat statsbidrag till Sjölidenanstalten. Med utgångspunkt från medelbeläggningen under budgetåret 1949/50 — 8 intagna — skulle bifall till framställningen innebära en höjning av dagskostnaden per intagen från 8 kronor 90 öre till 14 kronor 60 öre.

Utskottet har inhämtat att antalet intagna å Sjölidan under föregående år växlat mellan 1 och 11. Personalen på anstalten har utgjorts av en föreståndarinna samt under större delen av året en vävlärlarinna. Under kortare tider ha vidare tjänstgjort en assistent till vävlärlarinnan och en praktikant.

Enligt departementschefens uppfattning böra ytterligare förhandlingar rörande grunderna för statsbidrag till både Åby- och Sjölidenanstalterna äga rum. Utskottet vill erinra om att 1950 års riksdag beträffande anstalterna för kvinnligt fångvårdsklientel uttalade, att föreliggande rationaliseringsmöjligheter omsorgsfullt borde tillvaratagas i syfte att förbilliga driftkostnaderna. I anslutning härtill vill utskottet ifrågasätta, huruvida icke i samband med förhandlingarna om statsbidrag till Sjölidenanstalten ett nedläggande av nämnda anstalt bör övervägas.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om medelsanvisningen får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 166 000 kronor.

33:o) **Interneringsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 52), vilket innebär en höjning av anslaget med 1 500 kronor för tillfällig skrivhjälp, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	30 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	14 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 400

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	9 700
---------------------------------------	-------

Summa kronor 56 000;

b) till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 56 000 kronor.

34:o) **Ungdomsfängelnsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 52 och 53), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsfängelnsnämnden* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 23 000 kronor.

35:o) **Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 53), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

36:o) **Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar. Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkterna 41 och 42, s. 53—57) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1951/52, dels ock till Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar samt Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader för nämnda budgetår anvisa såsom förslagsanslag 319 700 kronor resp. 86 500 kronor.

I gällande riksstat ha för skyddskonsulentorganisationen anvisats till avlöningar 313 100 kronor och till omkostnader 76 500 kronor.

I propositionen lämnas en redogörelse för en inom justitiedepartementet verkställd undersökning i syfte att klarlägga det aktuella läget inom skyddsverksamheten. Av denna inhämtas, att sammanlagda antalet villkorligt dömda under övervakning och villkorligt frigivna under tillsyn är, i förhållande till läget den 1 juli 1947, i det närmaste oförändrat. Departementschefen anför härom vidare följande.

Av svaren på vissa frågor, som under utredningen riktats till de tretton skyddskonsulenterna, har slutligen framgått bl. a. följande. Några svårigheter att finna lämpliga övervakare och tillsynsmän bland personer, yrkesmässigt verksamma inom socialvården, föreligga ej. Tio konsulenter ha förklarat, att det i allmänhet ej heller varit svårt att i önskad utsträckning förvärva andra lämpliga personer såsom övervakare och tillsynsmän, under det att tre konsulenter här redovisat vissa svårigheter. Samtliga konsulenter ha förklarat, att de med nuvarande arbetsanhopning icke ha möjlighet att på rätt sätt ägna sig åt alla på dem ankommande arbetsuppgifter utan måste eftersätta vissa av dem. Såsom eftersätta uppgifter ha särskilt angivits skyddsarbetet före domen (d. v. s. biträde vid särskild förundersökning, vid val av övervakare samt vid utformning av föreskrifter att givas i samband med villkorlig dom) ävensom upprättande och vidmakthållande av personlig kontakt med övervakarna och de övervakade.

Den verkställda undersökningen har alltså givit vid handen, att en utbyggnad av konsulentorganisationen alltjämt är ytterst angelägen. I rådande läge är jag emellertid fortfarande förhindrad att framlägga något förslag härom. Vad angår organisationen av skyddsarbetet i övrigt visar undersökningen såtillvida en påtaglig förbättring, som massövervakningarna äro

stadda på avskrivning och övervakningsuppdragen i avsevärd utsträckning kunnat placeras på frivilliga krafter inom de kategorier, vilka ansetts böra tagas i anspråk härför. En utveckling har alltså ägt rum i den riktning, som av statsmakterna betecknats som lämplig. Det är min avsikt att uppmärksamt följa den fortsatta utvecklingen och vidtaga alla åtgärder för att, så långt tillgängliga medel förslå, ytterligare effektivisera den fria kriminalvården.

Avlöningsanslaget föreslås höjt med 6 600 kronor på grund av löneklass-uppflyttningar och ändrad dyrortsgruppering. Anslaget till omkostnader har uppräknats med 10 000 kronor för att täcka kostnaderna för den erforderliga engångsanskaffningen av inventarier m. m. till vissa skyddskonsulentexpeditioner.

I en inom andra kammaren av herr *Wiklund* i Stockholm m. fl. väckt motion (II: 325) hemställes, att riksdagen ville besluta anslå av fångvårdsstyrelsen äskade 5 000 kronor till ökad biträdes hjälp i särskilt arbetstyngda skyddskonsulentdistrikt samt 15 000 kronor till anordnande av kortare instruktionskurser för frivilliga funktionärer inom kriminalvården.

Utskottet. Vid behandlingen av anslag till skyddskonsulentorganisationen uttalade 1949 års riksdag, att det borde undersökas, om icke som övervakare i större utsträckning kunde anlitas lärare, ledande personer inom ungdomsorganisationer m. fl. Riksdagen beslöt därefter 1950 en provisorisk förstärkning av organisationen samt beviljade en anslagsökning med 70 000 kronor för avlöningar och 10 000 kronor för omkostnader. Härvid förutsatte riksdagen, att den tillfälliga förstärkningen skulle utnyttjas på de mest arbetstyngda områdena samt att ett senare ställningstagande till en utökning av den fasta organisationen borde kunna grundas på viss erfarenhet rörande effekten av personalförstärkningen.

I nu föreliggande proposition har departementschefen redogjort för en undersökning hösten 1950 av det aktuella läget inom konsulentorganisationen. Utskottet har med tillfredsställelse konstaterat, att utvecklingen gått i den av riksdagen antydda riktningen, så att funktionärer i fackliga, politiska, religiösa och ideella organisationer numera i långt högre grad än tidigare anlitas som övervakare. Alltjämt förekomma dock några fall, där en övervakare har mer än 50 — undantagsvis t. o. m. över 100 — övervakningsuppdrag. Utskottet förutsätter, att strävandena att finna lämpliga frivilliga krafter för sådana uppdrag fullföljas och att ännu kvarstående fall av massövervakningar snarast avvecklas.

Den av Kungl. Maj:t under skyddskonsulentorganisationens avlöningsanslag förordade anslagshöjningen med 6 600 kronor hänför sig helt till automatiska utgiftsökningar. Omkostnadsanslaget föreslås uppräknat med 10 000 kronor för engångsanskaffning av inventarier m. m. till vissa skyddskonsulentexpeditioner. I motionen II: 325 hemställes om anvisande av dels 5 000 kronor till ökad biträdes hjälp i särskilt arbetstyngda skyddskonsulentdistrikt, dels ock 15 000 kronor till anordnande av kortare instruktionskurser för frivilliga funktionärer inom kriminalvården.

Vad beträffar det förstnämnda yrkandet i motionen har utskottet inhämtat, att i vissa distrikt konsulenten nödgats eftersätta de med befattningen förenade väsentliga göromålen för att hinna med erforderligt skrivarbete. På grund av medelsbrist ha konsulenterna stundom icke möjlighet att låta göra utredningar på andra orter genom någon där bosatt person, utan de måste själva resa dit. Särskilt i Norrland kan till följd av sådana resor uppstå tidsförluster, som äro till avsevärt förfång för de huvudsakliga uppgifterna. Det synes utskottet angeläget, att en förbättring i dessa avseenden kommer till stånd. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motionen om anvisande av 5 000 kronor till ökad biträdeshjälp i särskilt arbetstyngda skyddskonsulentdistrikt. Utskottet förutsätter härvid, att någon ökning av den fast anställda biträdespersonalen vid skyddskonsulentorganisationen icke får komma till stånd till följd av den sålunda ökade medelsanvisningen.

Förslaget om 15 000 kronor till kortare instruktionskurser framfördes motionsvis även föregående år. Ehuru riksdagen i princip delade uppfattningen, att dylika kurser kunde vara värdefulla, var riksdagen i avvaktan på erfarenheter av de planerade åtgärderna för förstärkande av skyddskonsulentorganisationen m. m. icke då beredd bifalla förslaget. Sådana erfarenheter ha ännu icke vunnits. I rådande läge kan utskottet icke förorda, att särskilda medel anvisas till instruktionskurser.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 325, i vad den avser anvisande av medel till ökad biträdeshjälp i särskilt arbetstyngda skyddskonsulentdistrikt,

a) fastställa följande avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	300 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 300

Summa kronor 324 700;

b) till *Skyddskonsulentorganisationen*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 324 700 kronor;

c) till *Skyddskonsulentorganisationen*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 86 500 kronor.

II. att motionen II: 325, i vad den avser anvisande av medel till instruktionskurser för frivilliga funktionärer inom kriminalvården, icke må av riksdagen bifallas.

37:o) **Övervakning av villkorligt dömda. Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 43 och 44, s. 57), vilka innebära oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1951/52 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Övervakning av villkorligt dömda* 475 000 kronor;
- b) till *Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.* 75 000 kronor.

38:o) **Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. Bidrag till Svenska skyddsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 45 och 46, s. 58), vilka innebära oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1951/52 anvisa

- a) till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* ett anslag av 140 000 kronor;
- b) till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* ett anslag av 100 000 kronor.

Diverse.

39:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 58), vilket innebär en anslagsminskning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 740 000 kronor.

40:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 59), vilket innebär en anslagsökning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 727 000 kronor.

41:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 59), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 40 800 kronor.

42:o) **Bidrag till utgivande av lagsamling.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 59 och 60) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till utgivande av lagsamling* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp. De hittills färdigställda delarna ha större sidyta och sidantal än som ursprungligen förutsatts och ha därför blivit dyrare än som beräknats. De slutliga utgifterna för verket anses alltjämt vanskliga att beräkna. Om emellertid de hittills utkomna delarna representera genomsnittet för hela verket, beräknas statens totalkostnad, under förutsättning av oförändrade produktionskostnader, till 800 000—900 000 kronor. Enär utgivningen sannolikt kommer att utsträckas över tämligen lång tid, bör det nuvarande anslaget bibehållas. Kontrakt rörande verkets utgivning torde få fastställas av Kungl. Maj:t.

Utskottet. När förslaget om bidrag till utgivande av en lagsamling år 1949 först förelades riksdagen, uppskattades de totala kostnaderna för statsverket, mycket ungefärligt, till mellan 400 000 och 500 000 kronor. För ändamålet anvisades under ettvarvt av budgetåren 1949/50 och 1950/51 ett anslag av 150 000 kronor.

I årets statsverksproposition har departementschefen upplyst, att de hittills färdigställda delarna ha större sidyta och sidantal än som ursprungligen förutsattes och därigenom blivit dyrare än beräknat. Statens totalkostnad för verket har i propositionen — under förutsättning av oförändrade produktionskostnader — beräknats till 800 000—900 000 kronor. Det är emellertid nu uppenbart, att produktionskostnaderna komma att stiga avsevärt.

Det hade enligt utskottets mening varit önskvärt, att den ursprungliga utredningen i detta ärende kunnat göras så fullständig, att ett fast underlag för beräkning av utgifterna — fränsett de höjda produktionskostnaderna — kunnat erhållas. Utskottet har inhämtat, att av de omkring 30 delar, till vilka statsbidrag skulle utgå, hittills utkommit 6, varjämte 8 äro under arbete på tryckeriet och 3 ligga färdiga i manuskript. Åt 2 delar har ännu intet åtgjorts, medan författarna till övriga delar påbörjat sina manuskript. Utskottet har vidare inhämtat, att vissa författningar i de hittills publicerade delarna redan blivit upphävda. Lösbladssystem avses endast i mindre utsträckning komma till användning; i stället skola utgivas särskilda supplementhäften, till vilka statsbidrag dock icke beräknas utgå.

Särskilt under nuvarande förhållanden finner utskottet det angeläget, att möjligheterna att nedbringa kostnaderna även under detta anslag noggrant prövas. Genom avtal med bokförlaget har statsverket åtagit sig att köpa 2 000 exemplar av varje del till pris, varom särskild överenskommelse skall träffas. Riksdagen framhöll 1949, att vid det definitiva ställningstagandet rörande statsbeställningens omfattning borde beaktas, vilka förändringar och avgränsningar av olika områden, som vore möjliga att genomföra. Utskottet vill här erinra om att de två band, beträffande vilka förarbeten ännu icke påbörjats, avse nykterhetslagstiftning och kyrkorätt. Då på dessa områden genomgripande lagändringar kunna väntas under de närmaste åren, bör utgivandet av nämnda delar enligt utskottets mening f. n. anstå. Även i övrigt synes i rådande läge böra prövas, huruvida utgivandet av sådana delar, som beröra områden där stora författningsändringar äro att

vänta eller vilkas författare endast till ringa del påbörjat arbetet, tills vidare kan uppskjutas. På grund härav kan utskottet icke illstyrka, att anslaget för nästa budgetår uppföres med högre belopp än 125 000 kronor, innebärande en nedräkning av det av Kungl. Maj:t äskade beloppet med 25 000 kronor.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till utgivande av lagsamling* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

43:o) **Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk.** Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen. Bidrag till internationella institutet för unifiering av privaträtten. Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab. Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 51—55, s. 60 och 61), vilka innebära oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1951/52 anvisa

a) till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk* ett förslagsanslag av 8 500 kronor;

b) till *Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen* ett förslagsanslag av 1 000 kronor;

c) till *Bidrag till internationella institutet för unifiering av privaträtten* ett förslagsanslag av 3 000 kronor;

d) till *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* ett anslag av 3 000 kronor;

e) till *Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård* ett anslag av 1 000 kronor.

44:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:t har (punkt 56, s. 61 och 62) föreslagit riksdagen att till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 425 000 kronor.

Departementschefen har under denna punkt bl. a. anført följande.

Flera av de nu pågående utredningarna kunna antagas komma att fortsätta under nästa budgetår. Under den närmaste framtiden torde vidare böra tillsättas vissa nya utredningar. Den av riksdagen begärda översynen av rättegångsbalken torde sålunda snarast böra verkställas. Frågan om utredning i nordiskt samarbete rörande viss lagstiftning på skadeståndsrättens område är vidare aktuell och arbetets snara igångsättande har påkallats från dansk och norsk sida. En höjning av det nuvarande anslagsbeloppet torde sålunda icke kunna undvikas. Enligt verkställda beräkningar skulle justitiedepartementets kostnader för utredningar och sakkunniga under nästa budgetår draga en kostnad av åtminstone 550 000 kronor. Det är emellertid min avsikt att begränsa utredningsarbetet till vad som påkallas av mycket starka skäl.

Utskottet. Under erinran om att anslag för här ifrågavarande ändamål anvisats å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår vill utskottet särskilt understryka vad departementschefen anfört om begränsning av utredningsarbetet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,
att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kronor.

45:o) **Planering av allmänna arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 62) och under erinran, att anslaget med hänsyn till förefintlig behållning ansetts kunna upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

46:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 62), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

47:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 62), vilket innebär en minskning av anslaget med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

48:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 13: Regeringsrätten: Avlöningar;

punkten 14: Regeringsrätten: Omkostnader;

punkten 32: Fångvårdsanstalterna: Avlöningar;

punkten 33: Fångvårdsanstalterna: Omkostnader; samt

punkten 34: Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av beklädnads- och sängutrustning m. m.; vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 16 februari 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Gränebo, Iwar Anderson, Ohlon, Berling, Leander, Gillström, fröken Andersson, herrar Eric Ericson, Sundelin, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Pålsson och Svärd; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Svensson i Ljungskile, Lindholm, Eriksson i Sandby, Pettersson i Dahl, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge och Hjalmarson.

Reservationer:

1) vid punkten 2:o) (Justitiedepartementet: Avlöningar) av herr *Ohlon*, fröken *Andersson*, herrar *Svärd*, *Skoglund* i Doverstorp, *Svensson* i Ljungskile, *Pettersson* i Dahl och *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottet bort göra ett uttalande av följande lydelse:

»Enligt utskottets mening bör proceduren vid behandlingen av ansökningar om svenskt medborgarskap kunna väsentligt rationaliseras och förenklas, varigenom arbetsbelastningen på departementet och vederbörliga remissinstanser kan minskas samtidigt som väntetiden och besvären för de sökande nedbringas. En sådan förenkling torde vara möjlig utan att behörliga säkerhetskänsligheter eftersättas.»

2) vid punkten 5:o) (Lagberedningen) av herrar *Gränebo*, *Iwar Anderson*, *Ohlon*, fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *Svärd*, *Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg* i Skövde, *Boman* i Kieryd, *Svensson* i Ljungskile, *Pettersson* i Dahl, fröken *Elmén* och herr *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka anställandet av en särskild sekreterare i lagberedningen och att därför

dels sista stycket av utskottets yttrande på s. 4, bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till såväl sistnämnda omständighet som förut antydda vinster för det allmänna i skilda hänseenden vid ett tidigare slutförande av lagberedningens arbete har utskottet ansett sig böra förordna bifall till yrkandet i motionerna. Utskottet utgår vidare från att lagberedningens ordförande och ledamöter icke i försättningen åläggas uppdrag vid sidan av verksamheten i beredningen i sådan omfattning, att beredningens arbete därigenom avsevärt uppskjutes. Genom anställandet av sekreterare kommer även att rådas bot för det mindre tillfredsställande förhållandet, att beredningens ledamöter i brist på sekreterarhjälp måste utföra mindre kvalificerade göromål.»

dels ock utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 20 och II: 29 till *Lagberedningen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 86 000 kronor.»